

Barnkonventionen i teori och praktik grundutbildning, del 2 BB Plugg- Bästa Biennalen2024

sylviacarlsson
kultur och kommunikation

sylviacarlsdotter

Artikel 2

Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 12

Alla barn har rätt att uttrycka sin åsikt.

Artikel 3

Vid alla åtgärder som rör barn ... ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Artikel 6

Alla barn har rätt till liv och utveckling.

Delaktighet och inflytande

Artikel 12: Åsiktsfrihet och rätten till att bli hörd

1. Konventionsstaterna ska tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Vad menas med delaktighet?

Delaktighet handlar om att en person aktivt kan medverka i och vara en del av samhället.

I så hög utsträckning som möjligt kunna

- välja självständigt
- fatta egna beslut
- påverka sitt eget liv.

Delaktighet förutsätter också att tjänster, produkter och miljöer är tillgängliga. Myndigheten för delaktighet

- Ansvarskänsla
- Kommunikationsförmåga
- Ledaregenskaper
- förmågan att lyssna på andra
- att uttrycka sig.

Vad säger forskningen?

- Mer än hälften av studierna betonade att eleverna utvecklade kunskaper viktiga för **livet (life skills)** när de var delaktiga i skolans beslutsfattande processer. **ansvarskänsla, kommunikationsförmåga, ledaregenskaper, förmågan att lyssna på andra, men även att uttrycka sig.**
- Mer än en tredjedel av studierna visade att **självkänslan och den sociala statusen hos eleverna ökade** och att eleverna utvecklade kunskaper om både demokrati och medborgarfrågor.
- I nästan en tredjedel av studierna framkom att elevernas **lärande och kunskaper ökade om de fick vara delaktiga.**
- den **egna hälsan och hälsorelaterade beteenden** i vissa fall förbättrades.

Mager och Nowak (2012) / sammanställning och analys av 32 internationella forskningsstudier

- **Formellt inflytande**
- **Informellt inflytande**

Artikel 12 & 13

Artikel 12

Inflytande, delaktighet
– *aktivt skapa
förutsättningar för*

Artikel 13

Yttrandefrihet
– *ej hindra*

Att tillhöra...

- Representation
- Begrepp och ord
- Tolkningsföretråde

Kön

Sexuell läggning

Religion eller annan trosuppfattning

Ålder

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Funktionsnedsättning

etnisk tillhörighet

Artikel 2: Icke-diskriminering

1. Konventionsstaterna ska respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess förälders eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, **egendom**, **funktionsnedsättning**, **börd eller ställning i övrigt**.

sylviacarlsdotter
kultur och kommunikation

sylviacarlsdotter
kultur och kommunikation

Förverkliga barnets rättigheter i verksamheten

System:

- Barnkonventionen – en kunskapsfråga
- Implementera barnrättsperspektivet
- Barnkonsekvensanalyser – prövning av barnets bästa
- Budget & revision

Arbetsätt:

- Barnsyn
- Barnrättsperspektiv
- Självkritik & normkritik
- Ungas inflytande

- **Barnperspektiv**

Att verka för barns bästa när beslut om barn ska fattas och genomföras – vuxnas samlade kunskap om vad som är bäst för barn.

- **Barns perspektiv**

Barns egna, unika upplevelse av sig själv och sin omvärld – barns egna åsikter och tankar om vad som är bäst för hen

- **Barnrättsperspektiv**

Att beslut fattas med utgångspunkt i barnets rättigheter.- barnkonventionens perspektiv

sylvia carlsdotter

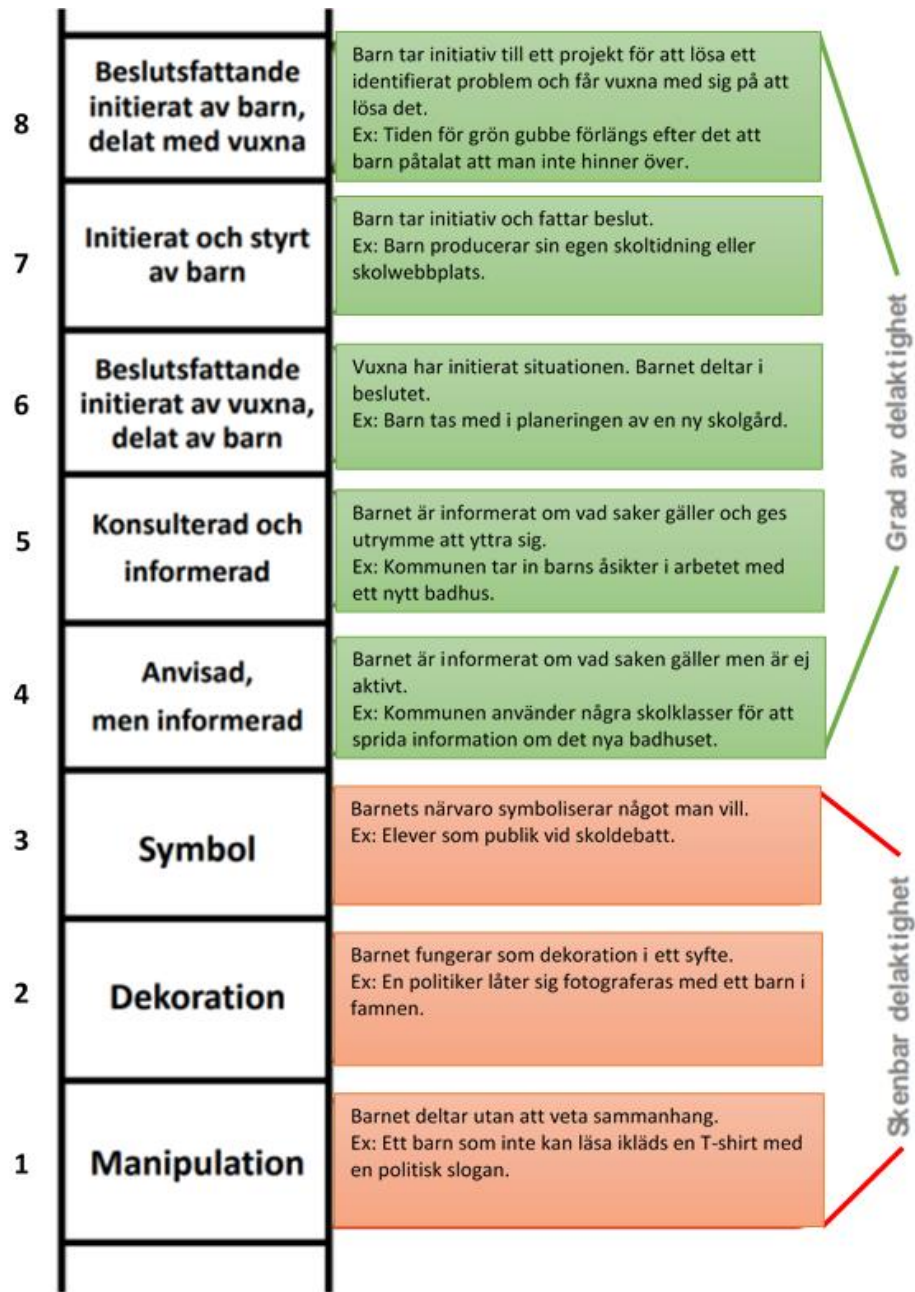
KASAM

känsla av sammanhang

- hanterbarhet,
 - begriplighet och
 - Meningsfullhet,
- som tillsammans gör dig motståndskraftig mot stress.

Antonovsky

KASAM (Känsla Av SAMmanhang)

Bygga referenser, vidga vyer som en grund till delaktighet

”Vi som vuxna i våra olika roller ansvarar att visa att världen är större.”

Former av delaktighet	Kännetecken	Du får	Exempel på metoder	Hur får vi med fler?
 Information	Envägs-kommunikation Frågor och svar	Veta	Tidning Webb Trycksak Stormöte	Var? Tillgänglig & attraktiv mötesplats
 Konsultation	Inhämta synpunkter Ofta punktinsats	Tycka	Enkät Fokusgrupp Samråd Områdesvandring	När? Målgrupps- anpassad tidpunkt
 Dialog	Utbyte av tankar Ofta flera tillfällen	Resonera	Dialogseminarium Dialoggrupp	Hur? Rätt informa- tionsvägar
 Samarbete	Aktiviteter planeras och genomförs	Genomföra	Arbetsgrupp Framtidsverkstad	Inkludera! Riv hindren – gör det möjligt för alla
 Medbestämmande	Gemensamt beslutsfattande	Bestämma	Rådslag	

Kvantitativa metoder - HUR?

Kartlägger det gemensamma och mätbara, många respondenter. Enkäter, registerdata

Kvalitativa – Varför?

Subjektiva, privata. Datan inte generaliserbar. Fokusgrupper, intervjuer, observationer, workshops mm.

Barn som deltar...

- Ge korrekt information om syfte på ett åldersanpassat vis
- Garantera att deltagandet sker på barnens villkor
- Respektera barnets åsikter
- Försäkra dig om kopplingen mellan deltagande och inflytande
- Återkoppling till barnet som deltar

sylviacarlsdotter
kultur och kommunikation

- Samtal, i mellanrum, förtroendebygge
- Rutiner i beslut- tid
- KASAM
- Djupintervjuer
- Enkäter
- Förslagslådor
- Veckans fråga
- Referensgrupper

Några exempel...

- Övningar & lekar
- Temaarbete
- Poddar, app
- Elevföreningar
- Kulturcrew
- Klotterplank

- Expertgrupp barn/unga

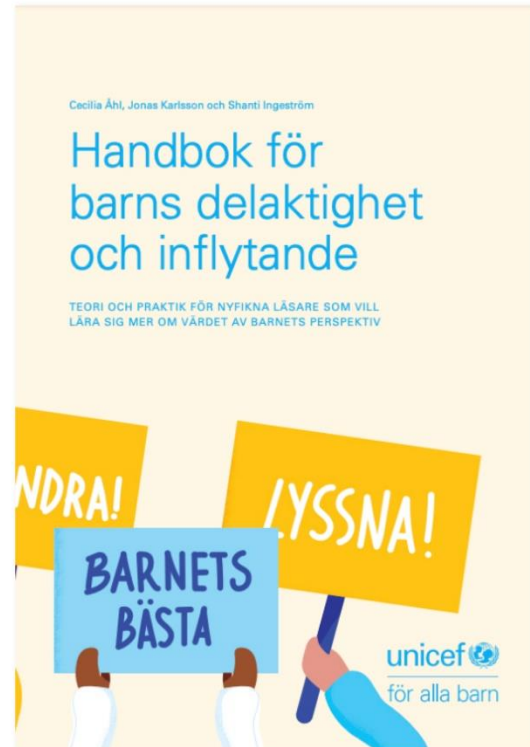

- Samling före aktivitet
- Lyssna/titta tillsammans
- Projekt
- Lovverksamhet
- Observationer
- Stöd i att uttrycka
- Samverkan ungdomsgårdar?
- pizza-snack
- Ungdomar anställda
- Fånga upp elevinitiativ
- Elevråd på skolor
- Sociala aktiviteter
- Öka känsla av sammanhang KASAM

Att ta med och diskutera på hemmaplan...

På vilket sätt ger ni idag i er verksamhet barn och unga förutsättningar att delge sina synpunkter i frågor som berör dem?

Unicef.se

sylviacarlsson
kultur och kommunikation

Digital Barnrättsstrateg-utbildning med inriktning kultur

Kursstart 9 maj 2025:
Digital Barnrättsstrateg-utb.
med fokus
kultur/fritid/bibliotek/kultursk
ola. 4 heldagar maj-
november.

E-post:
info@sylviacarlsdotter.se

FB: Sylvia Carlsdotter
föreläsare
barnkonventionen

www.sylviacarlsdotter.se

sylviacarlsdotter
kultur och kommunikation

Välj ett beslut...

Nivå 5

Barn delar makt och ansvar över beslutsfattande

Nivå 4

Barn involveras i beslutsfattande processer

Nivå 3

Barns åsikter och synpunkter beaktas

Nivå 2

Barn får stöd i att uttrycka sina åsikter och synpunkter

Börja här: Nivå 1

Barn blir lyssnade till.

Öppningar

Öppning nivå 5:
Är jag som vuxen beredd att dela inflytande och ansvar med barn?

Öppning nivå 4:
Är jag beredd att låta barn delta i mina beslutsfattande processer?

Öppning nivå 3:
Är jag beredd att beakta barns åsikter och synpunkter?

Öppning nivå 2:
Är jag beredd att stödja barn att uttrycka sina åsikter och synpunkter?

Öppning nivå 1:
Är jag beredd att lyssna på barn?

Möjligheter

Möjlighet nivå 5:
Finns ett förfarande som möjliggör för barn och vuxna att dela inflytande och ansvar över beslut?

Möjlighet nivå 4:
Finns ett förfarande som möjliggör för barn att delta i beslutsfattande processer?

Möjlighet nivå 3:
Möjliggör den beslutsfattande processen att barns åsikter och synpunkter beaktas?

Möjlighet nivå 2:
Har jag tillgång till olika aktiviteter och metoder som stödjer barn att uttrycka åsikter och synpunkter?

Möjlighet nivå 1:
Arbetar jag på ett sätt som möjliggör att barn blir lyssnade till?

Skyldigheter

Skyldighet nivå 5:
Är det ett policykrav att barn och vuxna delar inflytande och ansvar över beslut?

Skyldighet nivå 4:
Är det ett policykrav att barn ska vara involverade i beslutsfattande processer?

Skyldighet nivå 3:
Är det ett policykrav att barns åsikter och synpunkter ska vägas in i beslutsfattande?

Skyldighet nivå 2:
Är det ett policykrav att barn ska ges stöd i att uttrycka sina åsikter och sina synpunkter?

Skyldighet nivå 1:
Är det ett policykrav att barn ska bli lyssnade till?